

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Statim Terentius Veniam et favorem quiriti vocem suam postulauit quod tuas ad nos venias
negebat. Antiphysis causa pro cuius positio

Prologus

Delii donati grāmatici necnō Guidōis luuenalis cenomanī ni Sex Pub. Laurētii Afri comedias iterptatio.
Deta quum primum animū ad scribendum appulit. Principium factum est a commendatio
ne personæ: quod prudens quod honestus quod prudens Terentius: & honore maiore poe
tam potius q̄ terentium dixit: ut illum hoc ipso nomine: de quo laborat ornaret. Poeta quū
primū animū ad scribendum appulit. Omnis huius prologi intentio hoc agit: ut nouo poetæ
ueniā paret: & ueteri odiū: & ut q̄ maxime modestū: minimeq̄ erratē terentiū probet. Po
ta quū primū animū ad scribendū appulit. Iam me
ritū poetæ dedit poetā eundē dīcendo: & ab animo
eius quem defendit. Poeta quum primum animū
ad scribendū appulit. Sensus hic ē: p̄posuerat quidē
poeta noster ut in prologis argumenta narraret:
sed hoc imputat lūcio launio aduersario: qui eum
facere nō p̄misit: quod proposuerat maledictis suis
ad respōdendū eundē prouocans. Appulit. appelle
lere proprie dicit cū ex pelago aut freto quis ad lit
tus accesserit. Virgi. Hinc me digressum uestris de
us appulit oris. P̄. appulit in secūda lectione appu
lit fuit: sed appulit magis: ut Terentius. Nam postea
sic aīum ad uxorē appulit. Id sibi negocii. modo p
molestia & cura nō labore. Populo ut placerent. ut ne nō significat: modo nō est coniunctio ut. Placeret
quas fecisset. ad fecisset rettulit fabula: nō ad placerē: & est figura sylepsis. Quas fe. fa. bene fecisset. nō scri
p̄isset. Vnde poetæ a faciēdo dicti sūt cōtto tōu zōieō. Sic Vir. Pollio & ipse facit noua carmia. Verū ali
ter. Sic Vir. Maior regi mihi nascit̄ ordo. Maius opus moueo. Nō enī hoc se legisse dicit: sed quasi ex ordine
iplo natū sibi esse intelligit. quod credimus plerūq̄ falsū: quod intelligimus certū est. Aliter autem contra si
gnificat: ut Diis aliter uīlū est. Verū aliter euenire multo intelligit: adeō nec p̄parauerat: nec itēderat quē
q̄ ledē: ut spe falsus: lacestusq̄ hoc faciat. Opera abutit. Vtimur fructibus rei quæ ab amāribus saluo usu
nobis subministrat. Abutimur quādo deperdimus: & rē & fructū. Nā usui est ager domus. abusui uīnū: oleū
& cætera huiusmodi. Cicero. Nō debet inquit ea mulier: cui uir bonorū suorū usumfructū legavit: cellis ui
nariis plenis relictis putare id ad se p̄tinere. Vsus enim nō abusus legatus est: ea inter se sūt contraria. hoc in
thopis habet. Nō qui argumētu narret. quod uere prologi est officiū. Qui. pro ut. q̄ ergo modo nō ē.
pronomē. Sed qui maliuoli ueteris poetæ. Primū a natura maliuoli. deinde a tēpore: uel ab iuidia ueteris:
a signo emulatiōis poetæ. Vetus plerūq̄ refertur ad laudē: itēdum ad uituperationē ut hic: & alibi. Vetus
ueterosus senex. Vteris p̄ cariosi: & quasi rancidi posuit: atq̄ ideo maliuoli nō criminibus sed maledictis
Quid autem inter maledictum & crimen itēsit docet Cicero in tusculanis. Vteris ratio iūuidiæ: poetæ
caūla insectationis.

Peta cū primū &c. Hic plogus quē i māib⁹ hēmus ē relativus qm̄ in aduersariū maledicta
r̄ferūf. & qdē acriter ea tñ lūtilitate ut poeta uideaf oīa refellere laceſtitus aduersariū male
dictis. Sūt aut̄ q̄tuor plogi sp̄s alius ē cōmēdatitius i quo fabula aut poetacōmēdat. Alius re
latiuus quo aut aduersario maledicta aut gratiæ populo referūf. Quidā ē argumētatiuus fabu
læ argumētu exponēs. Quidā mixtus oīa hæc in se cōtinēs. Hic aut̄ plogus relativus ē i quo
defensor poetæ itēdūtus ondēre nitif poetā modestū minimeq̄ erratē: & aduersariū in
iūidā uocare: cuius maledictis respōdendo occupatus a narrādo argumēto supsedere cogit. Comici autē lo
lēt introducere nō seipso in plogis loquētes sed aliuū inducūt ex abrupto aduersariū rep̄hēdētē poetæ cō
mēdatione adhibita. quod fecit Aristophanes iudicēs in prima comoedia sua chremetē. quod etiā satis uide
rē est in hoc ipso andriæ plogo i quo poetæ defensor iudicētus capit beniuolētiā a psona poetæ eā cōmēdan
do & a psona aduersariū eā in crīmē & in iūidā uocādo. Poeta cū primū. &c. Poeta a rōieō. i. facio dicitur
ḡcarina faciat. Vir. pollio & ipse facit noua carmia. Appello is. ex ad & pello significat subducere naues ad
littus quasi pellere naues ad littus. Inde appulsus. i. accessus & p̄prie ad aquam uel ad littus: trālfēr̄ autē ad
alia sed appello as signat nō oī as. Cice. in ep̄istolis. tertio quoq̄ uerbo oīoni⁹ suā me appellabat quod ex ad
& pello as cōponif qd̄ simplex nō est i usū sed cōposita eius appello & cōpello as qd̄ ē alloquor eris uir. pri
or ænēa cōpellat achates. Negociū itēdūtū capif p̄ labore ut n̄ ē magni negocii debilē supar̄. i. magni laboris
Itēdūtū capif p̄ molestia cura siue solitudinē. Cū primū ut primū ubi primū statū ut simulat̄ simulat̄ post
posteaq̄ idē fere sibi uolūt̄ postulat̄ duo uerba q̄ primū uero qd̄ lignat citissime unū tñ ut ueni ad me q̄pri
mū. i. citissime. Itēdūtū cū primū duæ ptes sūt ut hic ordo ē quū. i. qm̄ poeta appulit aīum. i. applicuit uel adhi
buit igeniū ad scribēdū. i. cōponēdū poema creditid id negocii. i. illā tollitūdine solū. i. tñmō dari sibi ut id
ēne nō ut (Donati snia) fabulas. i. fabulæ uel subaudiat̄ fabulæ quas fabulas fecisset placerēt populo ut sit se
sus putauit sibi dūtaxat illā curā siue illū timorē relingq̄. siue fabulæ populo nō placerēt de quo unusquisq̄
poeta solet eē sollicitus. Aut si ponat̄ negocii p̄ labore & ut p̄ q̄ sensus erit putauit solū illū labore sibi reli
qui ut efficeret suas fabulas populo placere sed ip̄e falsus intelligit sibi eē maledictis poetæ laceſtentis r̄ndēdū
taḡ ordo ē. Verū poeta itēlligit euenire multo aliter. i. lōge secus uel ualde cōtra q̄re nā abutif opa. i. la
bore & idustria. hoc ē nō bene collocat labore suū i plogis. i. p̄fationibus scribendis p̄sertim q̄ poeta. i. nō